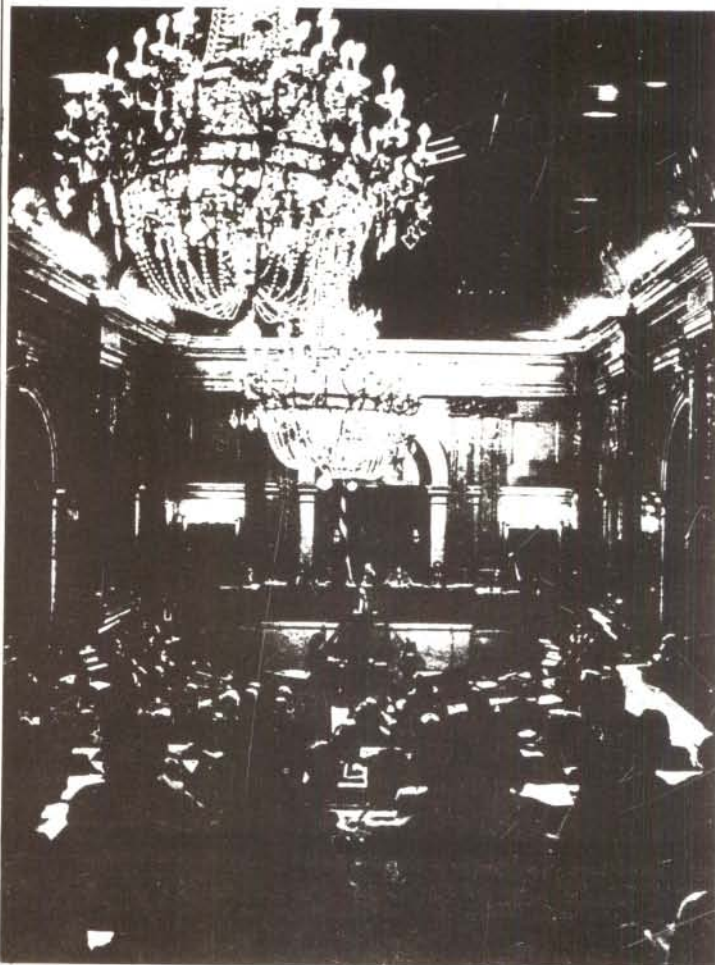

La recerca catalana avui. Una necessitat de futur

o solament una nostàlgia noucentista?

El Parlament de Catalunya: Aviat caldrà discutir-bi el futur de la nostra recerca

En el marc de la situació concreta de la Catalunya d'avui hem de recordar un cop més un tema que resta pendent: La urgent necessitat de vertebrar i de bastir el futur de la recerca a Catalunya. Tant l'Estatut de Sau com la Constitució resten oberts per assolir aquest objectiu. Manquen, tan sols, les decisions polítiques i el seu ordenament jurídic.

La primera qüestió que ens hem de demanar es si existeix per part del Parlament de Catalunya i, per tant, de totes les forces polítiques que hi són representades, la clara i decidida voluntat que Catalunya disposi de les lleis necessàries per bastir una política científica des d'una perspectiva plenament autonòmica i, conseqüentment, dotar-se dels recursos adients per dur-la a terme.

Pel què fa a les possibilitats que permet tant l'Estatut de Sau com la mateixa Constitució en matèria de recerca i de capacitat per desenvolupar una política científica

d'abast autonòmic, cal advertir que aquestes mateixes possibilitats exigiran un gran esforç i voluntat de negociació. La recentment renovada voluntat d'autogovern ens fa veure que podem endegar de bell nou el camí que fou estroncat pel franquisme quant a la nostra història més recent i que, a partir de la realitat concreta de la Catalunya d'avui, podem bastir una política en matèria de ciència i innovació tecnològica.

D'antuvi i sense nostàlgia caldria resseguir el fil conductor de la nostra història: una Nació amb una tradició científica de segles, una Nació que a partir de 1714 i en el posterior decret de Nova Planta esdevé "Región del Estado Español"; una Renaixença que culminarà en l'obra de la Mancomunitat i la breu però profitosa experiència d'autogovern de la II República fins arribar a la concreta realitat actual.

Però, en un altre ordre de coses, el que creiem important per definir una veritable política científica per a Catalunya, que s'haurà de discutir al Parlament, és la voluntat i clarificació de les diferents institucions implicades en aquest projecte de futur. Ens referim concretament a les universitats, als centres de recerca del CSIC (Consejo Superior de Investigaciones Científicas), a les institucions científiques regides per les Diputacions o l'àmbit municipal, i molt especialment a l'Institut d'Estudis Catalans, institució creada per Prat de la Riba l'any 1917 per vertebrar des de la perspectiva científica de començaments de segle el que hauria pogut ésser la ciència i la tecnologia catalana en condicions de normalitat política per a Catalunya.

Aquesta reflexió ens obliga a demanar-nos quin model caldrà proposar avui perquè ens garanteixi una política científica d'acord amb la nostra realitat actual, és a dir, cercant l'especificitat de Catalunya en matèria de recerca. Cal demanar-se si el model —que ha de ser propi— i les institucions que hem de bastir, s'hauran de semblar més a l'experiència francesa, per exemple, o a l'anglesa, a l'alemanya o a la nord-americana, a la suïsa o a la danesa, per esmentar-ne només alguns exemples clarament diferenciats entre ells.

Si realment creiem que la recerca a Catalunya és un dels reptes més urgents als quals hem de fer front ja des d'ara i en un futur immediat, cal que tothom, i molt especialment les persones i institucions implicades, obrin un debat a fons; i les pàgines de la nostra revista hi són ben obertes. Aquest és, sens dubte, un dels molts serveis que Catalunya ara necessita.